

UUSI TALOUSPOLITIikka JA POLIITTISEN VALISTUSTYÖN LAITOSTEN TEHTÄVÄT

SELOSTUS POLIITTISEN VALISTUSTYÖN TEKIJÄIN II YLEISVENÄLÄISESSÄ
EDUSTAJAKOKOUKSESSA LOKAKUUN 17 p:nä 1921²²

Toverit! Aion omistaa tämän selostukseni tai oikeammin sanoen alustavan puheenvuoroni uudelle talouspolitiikalle ja niille tehtäville, joita tämä politiikka asettaa nähdäkseen poliittisen valistustyön alalla. Minusta tuntuu, että selostettaessa kysymyksiä, jotka ylittävät tietyn edustajakokouksen puitteet, on kerrassaan väärin rajoittua vain informoimaan siitä, mitä puolueessa tai Neuvostotasavallassa yleensä tehdään.

NEUVOSTOVALLAN JA VKP:n JYRKKA KÄÄNNÖS

Kieltämättä lainkaan tällaisen informoinnin ja eri kysymyksistä pidettävien neuvottelukokousten hyödyllisyyttä olen kuitenkin sitä mieltä, että useimpien edustajakokoustemme työssä on peruspuutteena se, ettei niillä ole suoranaista, välitöntä yhteyttä niiden ratkaistavana oleviin käytännön tehtäviin. Ja näistä puutteista tekisikin mieleni puhua uuden talouspolitiikan yhteydessä ja uuden talouspolitiikan johdosta.

Uudesta talouspolitiikasta aion puhua lyhyesti ja yleispiirteisesti. Valtaosa teistä, toverit, on kommunisteja ja, vaikka erät ovatkin hyvin nuoria, sellaisia kommunisteja, jotka ovat tehneet suurta työtä vallankumouksemme alkuvuosina yhteisen politiikkamme hyväksi. Ja koska olette tehneet suuren osan tästä työstä, ette voi olla näkemättä, kuinka jyrkän käännöksen ovat Neuvostovaltamme ja kommunistinen puolueemme tehneet siirtymällä talouspolitiikkaan, jota sanotaan „uudeksi”, nimittäin aikaisempaan talouspolitiikkaamme verrattuna uudeksi.

Mutta oikeastaan siinä on enemmän entistä kuin aikaisemmassa talouspolitiikassamme.

Miksi niin! Siksi, että noudattaessamme entistä talouspolitiikkaamme me tiettyssä määrin oletimme, voidaan sanoa laskelmoimatta oletimme, joskaan ei voida sanoa laskelmoimme (silloisessa tilanteessa laskelmoimme ylipäänsä vähän), että Venäjän vanha talous muuttuu välittömästi kommunististen periaatteiden mukaiseksi valtakunnalliseksi tuotannoksi ja jaoksi.

Kun palautamme mieleemme aikaisemman taloustieteellisen kirjallisuutemme, kun palautamme mieleemme, mitä kommunistit kirjoittivat ennen kuin ottivat vallan käsiinsä Venäjällä ja kohta vallanoton jälkeen, esimerkiksi vuoden 1918 alussa, jolloin ensimmäinen poliittinen rynnäkkö vanhaa Venäjää vastaan päättyi valtavaan voittoon ja perustettiin Neuvostotasavalta ja Venäjä vetäytyi tosin raadeltuna, mutta vetäytyihän kuitenkin erilleen imperialistisesta sodasta, vieläpä vähemmän runneltuna kuin siinä tapauksessa, jos se olisi jatkanut „isänmaan puolustusta” imperialistien sekä menshevikkien ja eserrien neuvon mukaisesti, kun palautamme mieleemme kaiken sen, niin havaitsemme, että alkuvaiheessa, jolloin olimme vasta suorittaneet ensimmäisen osan Neuvostovallan rakentamistyöstä ja vetäytyneet erilleen imperialistisesta sodasta, puheemme taloudellisen rakennustyömme tehtävistä olivat paljoo varovaisempia ja harkitumpia kuin menettelymme vuoden 1918 jälkipuoliskolla sekä vuosina 1919 ja 1920.

YLEISVENÄLAINEN TPKK TALONPOIKAISTON OSUUDESTA — VUONNA 1918

Jos kohta te kaikki ette olleetkaan siihen aikaan aktiivisia puolueen ja Neuvostovallan työntekijöitä, niin kaikki lienevät kuitenkin tutustuneet ja varmasti ovatkin tutustuneet sellaiseen päätökseen kuin Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean v. 1918 huhtikuun lopulla hyväksymään päätökseen²³. Tässä päätöksessä osoitettiin, että on otettava huomioon talonpoikaistalous, ja tämä päätös pohjautui alustukseen, jossa otettiin huomioon valtiokapitalismin merkitys sosialismia rakennettaessa siinä tapauksessa, jolloin maa on talonpoikainen, selostukseen, jossa

tähdennettiin henkilökohtaisen, persoonallisen ja yksilöllisen vastuun merkitystä, tähdennettiin tämän tekijän merkitystä maan hallinnassa erotukseksi poliittisista tehtävistä — vallan rakentamisesta — ja sotilaallisista tehtävistä.

VIRHEEMME

Vuoden 1918 alussa luulimme saavamme mahdollisuuden tehdä jonkin aikaa rauhanomaista rakennustyötä. Brestin rauhan solmimisen jälkeen vaara näytti loitonneen, ja voitiin ryhtyä rauhanomaiseen rakennustyöhön. Petyimme kuitenkin laskelmissamme, sillä v. 1918 meitä uhkasi todellinen sodanvaara — tshekkoslovakien kapinan lisäksi alkoi kansalaissota, joka jatkui vuoteen 1920. Osittain siitä johtuen, että ratkaistavanamme oli suuri määrä sotilaallisia tehtäviä, sekä siitä epätoivoiselta tuntuneesta tilanteesta johtuen, jossa tasavalta silloin, imperialistisen sodan päättymisen hetkellä oli, näistä ja eräistä muista seikoista johtuen teimme sellaisen virheen, että päätimme siirtyä välittömästi kommunistiseen tuotantoon ja jakoon. Arvelimme, että elintarvikkeiden luovutusvelvollisuuden mukaisesti talonpojat antavat meille tarvittavan määrän viljaa, jonka jaamme tehtaille ja tuotantolaitoksille, — ja tuloksena on kommunistinen tuotanto ja jako.

En voi sanoa, että olisimme hahmotelleet tämän suunnitelman nimenomaan näin selvästi ja näkyvästi, mutta toimimme likipitään siinä hengessä. Valitettavasti se on niin. Sanon: valitettavasti, koska lyhytaikainenkin kokemus sai meidät vakuuttumaan, että tuo päätelmä on virheellinen ja ristiriidassa sen kanssa, mitä aikaisemmin olimme kirjoittaneet siirtymisestä kapitalismista sosialismiin olettaessamme, että ilman sosialistisen tilinpidon ja valvonnan vaihetta ei päästä edes kommunismin alimmallekaan asteelle. Vuodesta 1918 alkaen, jolloin vallanottotehtävä tuli päiväjärjestykseen ja bolshevikit osoittivat sen koko kansalle, on teoriaa käsittelevässä kirjallisuudessamme tähdennetty selvästi, että kulku kapitalistisesta yhteiskunnasta sosialistisen tilinpidon ja valvonnan kautta edes johonkin kommunistisen yhteiskunnan lähistöön on oleva väistämättömästi pitkällistä ja mutkallista (ja se on oleva sitäkin pitkällisempää, mitä kehittymättömämpi kapitalistinen yhteiskunta on).

STRATEGINEN PERÄÄNTYMINEN

Tämän olimme vähän niin kuin unohtaneet silloin, kun kansalaissodan pauhinassa jouduimme suorittamaan välttämättömiä rakennustehtäviä. Ja uusi talouspolitiikkamme onkin oikeastaan sitä, että kärsittyämme tässä kohdassa pahan tappion aloimme strategisen perääntymisen: „Niin kauan kuin meitä ei ole vielä lyöty lopullisesti, perääntykäämme ja järjestäkäämme kaikki uudelleen ja vankemmalle pohjalle”. Kommunisteilla ei voi olla mitään epäilystä siitä, että taloudellisella rintamalla olemme kärsineet erittäin raskaan taloudellisen tappion, sillä he asettavat tietoisesti kysymyksen uudesta talouspolitiikasta. Ja tietenkin on väistämätöntä, että osa ihmisistä tällöin aika lailla masentuu, joutuu miltei paniikin valtaan, ja perääntymisen johdosta nämä ihmiset valtaa paniikkimieliala. Se on väistämätöntä. Sillä kun Punainen Armeija perääntyi, se alkoi voittonsa siitä, että pakeni vihollista, ja joka kerta joka rintamalla joutui tällöin eräitä ihmisiä joksikin aikaa paniikin valtaan. Mutta joka kerta — niin Koltshakin rintamalla, Denikinin rintamalla, Judenitshin rintamalla, Puolan rintamalla kuin Wrangelin rintamallakin — joka kerta osoittautui, että sen jälkeen, kun meitä oli kerran ja joskus useamminkin peitottu perusteellisesti, me todistimme, että sananparsi „peitottu on kahden peittoamattoman veroinen” on totta. Saatuaamme kerran selkäämme aloimme hyökätä hitaasti, järjestelmällisesti ja harkitusti.

Taloudellisella rintamalla tehtävät ovat tietysti monta kertaa vaikeimmat kuin sotarintamalla, mutta peruspiirteiltään strategiassa on kuitenkin tiettyä yhtäläisyyttä. Taloudellisella rintamalla yrittäessämme siirtyä kommunismiin, me kärsimme vuoden 1921 kevääseen mennessä paljoa tuntevampaa, oleellisempaa ja vaarallisempaa tappion kuin oli mikä tahansa Koltshakin, Denikinin tai Pilsudskin meille tuottama tappio. Tuo tappio ilmeni siinä, että talouspolitiikkamme tarkoitusperät osoittautuivat olevan vailla pohjaa eikä tämä politiikkamme saanut aikaan sitä tuotantovoimien kasvua, mikä puolueemme ohjelmassa on tunnustettu tärkeimmäksi ja kiireelliseksi tehtäväksi.

Elintarvikkeiden luovutusvelvollisuus maaseudulla, tuovälitön kommunistinen suhtautuminen kaupungin rakennustyötehtäviin, esti tuotantovoimien kasvua ja osoit-

tautui keväällä 1921 meitä kohdanneen ankaran taloudellisen ja poliittisen kriisin perussyöksi. Sen vuoksi olikin tarpeen se, jota toimintalinjamme, politiikkamme kannalta katsoen ei voida sanoa muuksi kuin mitä tuntuvimmaksi tappioksi ja perääntymiseksi. Sitä paitsi ei voida sanoa, että tämä perääntyminen olisi kuten Punaisen Armeijan perääntyminen täysin järjestynyttä perääntymistä etukäteen valmistettuihin aseisiin. Asemat oli tosin valmistettu etukäteen. Sen voi tarkastaa, kun vertaa puolueemme 1921 keväällä tekemiä päätöksiä mainitsemaani vuoden 1918 huhtikuun päätökseen. Asemat oli valmistettu etukäteen, mutta noihin aseisiin peräännyttiin (ja peräännyttään useilla maaseutupaikkakunnilla nykyäänkin) melkoisessa ja jopa liiankin suuressa epäjärjestyksessä.

UUDEN TALOUSPOLITIIKAN OLEMUS

Tästä johtuen poliittisen valistustyön tekijäin ensivuoroinen tehtävä on taistella tätä epäkohtaa vastaan. Tärkeintä uuden talouspolitiikan kannalta on se, että osataan nopeasti käyttää hyväksi muodostunutta tilannetta.

Uusi talouspolitiikka on elintarvikkeiden luovutusvelvollisuuden korvaamista verolla, siirtymistä huomattavassa määrin kapitalismin ennallistamiseen. Kuinka suuressa — sitä emme tiedä. Toimilupasopimusten solmiminen ulkomaiden kapitalistien kanssa (niitä on tosin solmittu toistaiseksi hyvin vähän, varsinkin tarjouksiimme verrattuna), vuokralleanto yksityisille kapitalisteille — juuri se on suoranaista kapitalismin ennallistamista ja liittyy uuden talouspolitiikan perusteisiin. Sillä luovutusvelvollisuuden poistaminen merkitsee, että talonpojat saavat vapaasti myydä ne maataloustuotteiden ylijäämät, joita ei ole peritty verona, ja verohan käsittää vain vähäisen osan tuotteista. Talonpoikien osalle tulee valtaosa väestöstä ja taloudesta, ja senpä tähden tämän vapaakaupan maaperällä kapitalismi ei voi olla kehittymättä.

Nämä ovat talousopin ensimmäisiä aakkosia, joita opetetaan taloustieteen alkeissa, ja meillä niitä opettaa lisäksi jokainen sakkimies, olio, joka tutustuttaa meidät mainiosti talouselämään talous- ja valtiotieteestä piittaamatta. Ja strategian kannalta peruskysymys on siinä, kuka pystyy nopeammin käyttämään tätä uutta tilannetta? Kysymyksen ydin on siinä, kenen mukaan lähtee talonpoikaisto —

proletariaatinko, jonka pyrkimyksenä on sosialistisen yhteiskunnan rakentaminen, vai kapitalistin, joka sanoo: „Kääntykäämme takaisin, se on turvallisempaa, varsinkin kun nyt on keksitty vielä jokin sosialismi”.

KUMPI VOITTAÄ — KAPITALISTIKO VAI NEUVOSTOVALTA?

Juuri siitä on kysymys nykyisessä sodassa: kumpi voittaa, kumpi käyttää nopeammin tilaisuutta hyväkseen — kapitalistiko, jonka me itse päästämme tulemaan ovesta tai useammastakin ovesta (ja monesta sellaisestakin ovesta, jota emme itsekään tunne ja joka avautuu ilman meitä ja meidän vahingoksemme), vai proletaarinen valtiovalta? Mihin tämä valta voi nojata taloudellisesti? Toisaalta väestön aseman parantamiseen. Siinä suhteessa on muistettava talonpoikia. On aivan kiistatonta ja kaikille ilmeistä, että sellaisesta tavattomasta vitsauksesta kuin nälänhädästä huolimatta väestön asema on — ellei oteta lukuun tätä vitsausta — parantunut nimenomaan talouspolitiikkamme muutoksen seurauksena.

Ja toisaalta, jos kohta kapitalismi hyötyykin, niin samalla on kasvava myös teollisuustuotanto ja tämän ohella proletariaatti. Kapitalistit tulevat hyötymään politiikastamme ja luomaan teollisuusproletariaattia, joka sodan ja äärettömän hävityksen ja rappion vuoksi on meillä deklassoitunut, t.s. suistunut pois luokkaraiteiltaan ja lakannut olemasta proletariaattia. Proletariaatiksi sanotaan luokkaa, joka tuottaa aineellisia hyödykkeitä kapitalistisen suurteollisuuden tuotantolaitoksissa. Koska kapitalistinen suurteollisuus on rappiolla, koska tehtaas ja tuotantolaitokset ovat lakanneet toimimasta, proletariaattikin on kadonnut. Muodollisesti se on väliin katsottu olevaksi, mutta sillä ei ole ollut taloudellisia juuria.

Jos kapitalismi palautuu, palautuu siis proletariaattikin, luokka, joka tuottaa yhteiskunnalle tarpeellisia aineellisia hyödykkeitä suurissa koneistetuissa tehtaissa eikä harjoita keinottelua, valmistaa syyttimiä myytäviksi eikä tee muutaakaan sellaista „työtä”, josta ei ole suurtakaan hyötyä, mutta jota teollisuutemme rappiotilan vuoksi ei voida suinkaan välttää.

Kysymyksen koko ydin on siinä, kumpi ehtii ennen? Jos kapitalistit ehtivät järjestäytyä ennen, silloin he ajavat kommunistit pois, ja siinä sitten eivät mitkään puheet

auta. Näihin kysymyksiin tulee suhtautua tervejärkisesti: kumpi voittaa? Vai kykeneekö proletaarinen valtiovalta talonpoikaistoon nojaten pitämään herrat kapitalistit tarpeeksi aisoissa voidakseen ohjata kapitalismin valtion tahtomaan uomaan ja luoda kapitalismin, joka on valtion alainen ja palvelee sitä? Tämä kysymys on asetettava tervejärkisesti. Tässä suhteessa saattaa tavata hyvinkin paljon kaikenlaista aatteilua ja järkeilyä poliittisista vapauksista varsinkin kun seuraa rajantakaista Venäjää, Venäjää numero kaksi, jossa ilmestyy kymmeniä kaikkien poliittisten puolueiden päivälehtiä, joissa kaikkia noita vapauksia ylistetään kaikin tavoin ja kaikin sävelin, joita luonnossa suinkin on. Kaikki se on jaarittelua, sanahelinää. On osattava vapautua tuosta sanahelinästä.

TAISTELU MUODOSTUU YHÄ ANKARAMMAKSI

Neljän vuoden aikana olemme käyneet monia tosi taisteluita ja oppineet sen, että eri asia on tosi taistelu ja eri asia — tosi taistelusta jaarittelu, jota harrastavat varsinkin syrjässäkatsojat. On päästävä kaikesta tuosta aatteilusta, tuosta jaarittelusta ja tarkasteltava asian olemusta. Ja asian olemus on se, että taistelu on ja tulee olemaan vielä vimmatumpi, vielä ankarampi kuin oli taistelu Koltshakia ja Denikiniä vastaan. Näin siksi, että viimeksi mainittu taistelu, aseellinen taistelu, on tuttua hommaa. Sotia on käyty alinomaan, satoja ja tuhansia vuosia. Ihmisten sodassa surmaamisen taidossa on menestytty tavattomasti.

Miltei jokaisen tilanherran esikunnassa on tosin ollut eserriä ja menshevikkejä, jotka ovat huutaneet kansanvallasta, perustavasta kokouksesta ja siitä, että bolshevikit ovat loukanneet kaikkia vapauksia.

Sotatehtävä on kuitenkin helpompi ratkaista kuin nyt edessämme oleva tehtävä, sotatehtävän saattoivat ratkaista rynnäköllään, äkkihyökkäyksellään, innollaan ja suoranaissella miesvoimallaan ne lukuisat työläiset ja talonpojat, jotka näkivät, että tilanherra käy heidän kimppuunsa. Ilmettyjä tilanherroja ei nykyään ole. Wrangelit, Koltshakit ja Denikinit ovat joko menneet Nikolai Romanovin tykö tai piiloutuneet turvapaikkoihin ulkomailla. Kansan näkyvässä ei ole sellaista ilmeistä vihollista, jollaisia olivat ennen tilanherra ja kapitalisti. Sivistymättömyytensä ja

tietämättömyytensä vuoksi kansa ei käsitä selvästi, että vihollinen on jo keskuudessamme, että tämä vihollinen on sama ja että vallankumous on eräänlaisen kuilun partaalla, joka pysäytti kaikki aikaisemmat vallankumoukset ja sai ne perääntymään. Ja on vaikeaa mennä sanomaan, kuinka kauan erilaiset erikoiskomissiot tulevat erikoistoimenpitein likvidoimaan tätä sivistymättömyyttä.

Mistä tavallinen kansa voi tajuta sen, että Koltshakin, Wrangelin ja Denikinin asemesta keskuudessamme on nyt vihollinen, joka on saattanut tuhoon kaikki aikaisemmat vallankumoukset? Sillä jos kapitalistit saavat yliotteen meistä, niin silloin palataan entisiin aikoihin, minkä kaikkien aikaisempien vallankumousten käytäntö onkin vahvistanut todeksi. Puolueemme tehtävänä on kehittää tietoisuutta, että keskuudessamme olevana vihollisena on anarkistinen kapitalismi ja anarkistinen tavaravaihto. On käsitettävä selvästi tämä taistelun olemus ja pyrittävä siihen, että mitä laajimmat työläis- ja talonpoikaisjoukot käsittäisivät selvästi tämän taistelun olemuksen — „kumpi voittaa? kumpi saa yliotteen?”. Proletariaatin diktatuuri on mitä ankarinta, mitä vimmatuinta taistelua, jossa proletariaatti joutuu taistelemaan koko maailmaa vastaan, sillä koko maailma oli meitä vastaan tukien Koltshakia ja Denikiniä.

Koko maailman porvaristo tukee nyt Venäjän porvaristoa ja on edelleenkin meitä monin verroin voimakkaampi. Emme kuitenkaan joudu lainkaan paniikin valtaan, sillä jos kohta porvareilla oli asevoimiakin enemmän, tämä ei kuitenkaan riittänyt murskaamaan meitä sodassa, vaikka sodassa heidän oli paljon helpompi murskata meidät, sillä heillä oli verrattomasti enemmän tykistöä ja lentokoneita. Sitä varten olisi ehkä riittänyt, että olisi ajoissa pantu liikekannalle jonkin meitä vastaan taistelleen kapitalistivaltion muutama armeijakunta eikä olisi sääliitty antaa muutaman miljoonan arvosta kultaa lainaksi Koltshakille.

Se ei kuitenkaan auttanut, sillä tietoisuus siitä, että he olivat väärällä asialla, mutta meidän asiamme on oikea, levisi niin Arkangeliin saapuneisiin englantilaisten sotilajoukkoihin kuin myös matruusijoukkoihin, jotka pakottivat Ranskan laivaston poistumaan Odessasta. Nyt vastassamme ovat voimat, jotka niin ikään ovat meitä voimakkaampia. Ja voittaaksemme ne meidän tulee turvautua

viimeiseen voimanlähteeseen. Viimeisenä voimanlähteenä ovat työläis- ja talonpikaisjoukot, niiden tietoisuus ja järjestyneisyys.

Joko järjestynyt proletariaatin valta — niin valveutuneet työläiset kuin myös pieni valveutunut osa talonpoikiakin käsittävät tuon tehtävän ja järjestävät ympärilleen kansanliikkeen — ja siinä tapauksessa selviydymme voittajiksi.

Tahi emme pysty tekemään sitä — ja siinä tapauksessa teknillisesti voimakkaampi vihollinen nujertaa meidät kiertämättä.

VIIMEINENKÖ TAISTELU?

Proletariaatin diktatuuri on ankaraa sotaa. Proletariaatti on voittanut yhdessä maassa, mutta on edelleenkin heikompi kansainvälisessä mitassa. Sen tulee yhdistää ympärilleen kaikki työläiset ja talonpojat ja saada ne tajumaan, ettei sota ole loppunut. Kun laulussamme sanotaan että „tää on viimeinen taisto”, niin valitettavasti se ei ole aivan totta, valitettavasti tämä ei ole viimeinen eikä ratkaiseva taistelumme. Joko pystytään liittämään työläiset ja talonpojat tiiviisti yhteen tässä taistelussa tai ei saavuteta menestystä.

Nykyisen taistelumme kaltaista taistelua ei historiassa ole ollut vielä koskaan, mutta tilanherroja vastaan käytyjä talonpoikaissotia on historiassa ollut useampiakin orjuuden alkuajoilta lähtien. Sellaisia sotia on ollut useampia, mutta sellaista sotaa ei ole ollut vielä koskaan, että valtiovalta taistelisi oman maansa porvaristoa ja kaikkien maiden yhdistynyttä porvaristoa vastaan.

Taistelun tulos riippuu siitä, saammeko me järjestetyksi pientalonpoikaiston kehittämällä sen tuotantovoimia ja tukemalla tätä kehitystä proletaarisen vallan taholta, vai saavatko kapitalistit pientalonpoikaiston valtaansa. Kymmenissä vallankumouksissa ovat asiat olleet samoin, mutta tällaista sotaa ei maailma ole ennen nähnyt. Tällaisista sodista kansalla ei ole voinut olla kokemusta. Meidän itsemme tulee hankkia tätä kokemusta ja siinä voimme nojata yksinomaan työläisten ja talonpoikain tietoisuuteen. Sellainen on tämän tehtävän johtoajatus ja mitä suurin vaikeus.

EMME VOI LUOTTAA VÄLITTÖMÄÄN KOMMUNISMIIN-SIIRTYMISEEN

Emme voi luottaa välittömään kommunismiin-siirtymiseen. Rakennustyössä pidettäköön pohjana talonpojan henkilökohtaista kiinnostusta. Meille sanotaan: „Talonpojan henkilökohtainen kiinnostus tietää yksityisomistuksen palauttamista.” Ei, kulutustarvikkeiden ja työkalujen henkilökohtaista omistusta emme ole koskaan kieltäneet talonpojilta. Olemme hävittäneet maan yksityisomistuksen, mutta talonpoika on hoitanut talouttaan ilman sitäkin, esimerkiksi vuokraamallaan maa-alalla. Tällainen järjestelmä on ollut voimassa hyvin monissa maissa. Taloudellisesti se on täysin mahdollista. Vaikeutena on henkilökohtaisen kiinnostuksen herättäminen. On saatava kiinnostumaan myös jokainen spesialisti, että hän olisi kiinnostunut tuotannon kehittämisestä.

Olemmeko osanneet sen tehdä? Ei, emme ole osanneet! Luulimme, että maassa, jossa proletariaatti on deklassoitunut, tuotanto ja jako tulee tapahtumaan kommunistien tahdon mukaisesti. Tässä suhteessa meidän täytyy tehdä muutos, sillä muuten emme voi tutustuttaa proletariaattia mainittuun siirtymiseen. Historiassa ei tällaisia tehtäviä ole vielä koskaan asetettu. Kun yritimme ratkaista tätä tehtävää oikopäätä, sanoisinko rintamahyökkäyksellä, niin epäonnistuimme. Sellaisia virheitä sattuu sodassa kuin sodassa eikä niitä pidetä virheinä. Koska rintamahyökkäys epäonnistui, ryhdymme saartamaan, turvaudumme piiritykseen ja saartokaivantoihin.

HENKILÖKOHTAISEN KIINNOSTUKSEN PERIAATE

Ja me sanomme, että jokaisella kansantalouden suurella alalla pidettäköön rakennustyössä pohjana henkilökohtaista kiinnostusta. Yhteinen käsittely, mutta yksilöllinen vastuu. Saamme kärsiä joka askeleella siitä, ettemme osaa noudattaa tätä periaatetta. Uusi talouspolitiikka vaatii, että tuo jako olisi ehdottoman näkyvä, täysin selvä. Kun kansa siirtyi uusiin taloudellisiin oloihin, se ryhtyi innokkaasti pohtimaan, miten käy ja miten pitäisi uutta rakentaa. Ilman yleistä käsittelyä ei voitu ryhtyä mihinkään, sillä kansa oli elänyt kymmeniä ja satoja vuosia oloissa, jolloin se ei saanut käsitellä mitään, mutta vallankumous ei voinut

kehittyä, ellei käyty läpi vaihetta, jolloin pidettiin yleisiä joukkokokouksia kaikista kysymyksistä.

Se synnytti monessa suhteessa sekasotkua. Niin se oli, sitä ei voitu väistää, mutta sanottakoon, ettei se ollut myöskään vaarallista. Kun ajoissa opimme erottamaan joukkokokousten pidosta sen, mikä vaatii joukkokokousten pitoa ja mikä hallintaa, niin vasta silloin saamme kohotetuksi Neuvostotasavallan asian vaatimalle tasolle. Mutta valitettavasti emme ole vielä oppineet tekemään sitä, ja suurimmalta osaltaan edustajakokoukset eivät ole vielä läheskään asiallisia.

Edustajakokoustemme runsauden puolesta olemme edellä kaikista maailman valtioista. Yhdessäkään demokraattisessa tasavallassa ei ole pidetty niin paljon edustajakokouksia kuin on pidetty meillä, eikä siellä voida sellaista salliakaan.

Meidän tulee muistaa, että maamme on suuria menetyksiä kärsinyt ja köyhtynyt maa, ja se on opetettava pitämään kokouksia niin, ettei sekoitettaisi sitä, mikä vaatii joukkokokousten pitoa, ja sitä, mikä vaatii vain hallintaa. Pidä joukkokokouksia, mutta hallitse järkähtämättä, hallitse lujakätisemmin kuin ennen sinua kapitalisti hallitsi. Muussa tapauksessa et voita häntä. Sinun tulee muistaa, että on hallittava vielä vaativammin, vielä lujakätisemmin kuin ennen.

Monikuukautisen joukkokokousvaiheen jälkeen Punaisen Armeijan kuri ei ollut vanhan armeijan kuria huonompi. Punaisessa Armeijassa toteutettiin jyrkkiä, ankaria toimenpiteitä aina kuolemanrangaistuksiin saakka, sellaisia toimenpiteitä, joita ei edes entinen hallitus tuntenut. Poroparvit kirjoittivat ja huusivat: „Bolshevikit ovat ottaneet käytäntöön kuolemanrangaistukset.” Meidän on sanottava: „Aivan oikein, olemme ottaneet ja tehneet sen täysin tietoisesti.”

Meidän on sanottava, että joko tuhotaan ne, jotka tahtovat tuhota meidät ja joiden me tahtoisimme tuhoutuvan — ja siinä tapauksessa Neuvostotasavaltamme jää eloon —, tai päinvastoin kapitalistit jäävät eloon ja tasavalta tuhoutuu. Köyhtyneessä maassa tuhoutuvat joko ne, jotka eivät pysty ryhdistäytymään, tai tuhoutuu koko työläisten ja talonpoikain tasavalta. Siinä ei ole eikä voikaan olla valinnan varaa, samoin kuin ei saa olla myöskään mitään

sentimentaalisuutta. Sentimentaalisuus on yhtä suuri rikos kuin pinnaaminen sodassa. Se, joka ei noudata nyt kuria, päästää vihollisia keskuuteemme.

Juuri siksi sanonkin, että uudella talouspolitiikalla on merkityksensä myös opetuksen mielessä. Te puhutte täällä siitä, miten tulee opettaa. Teidän pitää päästä siihen, että voisitte sanoa, ettei meillä ole sijaa niille, jotka eivät ole mitään oppineet. Kun koittaa kommunismi, silloin opetus tulee olemaan vähemmän ankaraa. Nyt sen sijaan sanon, ettei opetus voi olla olematta ankaraa, koska uhkaa tuho.

KYKENEMMEKÖ TEKEMÄÄN TYÖTÄ OMAKSI HYVÄKSEMME?

Armeijassamme ja samoin työrintamalla on ilmennyt karkuruutta: teit työtä kapitalistin hyväksi, riistäjän hyväksi ja onhan selvää, että teit työsi huonosti, mutta nyt teet työtä omaksi hyväksesi, työläisten ja talonpoikien vallan hyväksi. Muista, että ratkaistavana on kysymys, kykenemmekö tekemään työtä omaksi hyväksemme, sillä muuten, toistan sen, tasavallamme tuhoutuu. Ja me sanomme, niin kuin sanoimme armeijassa: tuhotkaamme ne, jotka ovat tahtoneet tuhota meidät, ja turvautukaamme tällöin mitä ankarimpiin kurinpitotoimenpiteisiin, silloin pelastamme maamme ja tasavaltamme jää eloon.

Juuri sellaisen pitää olla linjamme, juuri siksi (muun muassa) tarvitsemme uutta talouspolitiikkaa.

Isännöikää kaikki. Kapitalistit tulevat olemaan vierellänne,— vierellänne tulee olemaan myös ulkomaiden kapitalisteja, toimiluvanhaltijoita ja vuokranottajia, he saavat teiltä satoja prosenteja liikevoittoa, he tulevat hyötymään teidän vierellänne. Hyötykööt, mutta te oppikaa heiltä isännöimään, ja vasta silloin pystytte rakentamaan kommunistisen tasavallan. Siltä kannalta katsoen, että on opittava nopeasti, kaikkalainen herpaantuminen on mitä suurin rikos. Ja nämä opinnot, rasittavat, ankarat ja väliin armottomatkin opinnot on läpäistävä, sillä muuta ulospääsyä ei ole.

Teidän tulee muistaa, että monivuotisten koettelemusten köyhdyttämää Neuvostomaatamme ei ympäröi sosialistinen Ranska eikä sosialistinen Englanti, jotka auttaisivat meitä korkealle kehittyneellä tekniikallaan ja korkealle kehittyneellä teollisuudellaan. Ei! Meidän tulee muistaa, että

näiden maiden korkeatasoinen tekniikka, niiden korkeatasoinen teollisuus kuuluu nyt kapitalisteille, jotka toimivat meitä vastaan.

Meidän tulee muistaa, että joko ponnistamme kaikki voimamme jokapäiväisessä työssä tai muutoin joudumme väistämättömään tuhoon.

Nykyisen asiointilan vallitessa koko maailma kehittyi meitä nopeammin. Kehittyessään kapitalistinen maailma suuntaa samalla kaikki voimansa meitä vastaan. Niin on asian laita! Sen vuoksi pitää kiinnittää erikoista huomiota tähän taisteluun.

Sivistymättömyytemme vuoksi emme voi tuhota kapitalismia rintamahyökkäyksellä. Jos kulttuuritasomme olisi toinen, tehtävä voitaisiin ratkaista välittömämmin — ja ehkä toiset maat ratkaisevatkin sen sillä tavalla, kun niissä kommunistisen tasavallan rakentaminen käy ajankohtaiseksi. Me sen sijaan emme voi ratkaista kysymystä välittömästi.

Valtion tulee oppia käymään kauppaa niin, että teollisuus tyydyttäisi talonpoikaiston tarpeet, että talonpoikaisto saisi kaupankäynnin avulla tyydytetyksi tarpeensa. Asiat on järjestettävä niin, että jokainen työtätekevä tekisi kaikkensa lujittaakseen työläisten ja talonpoikien valtiota. Vasta silloin voidaan luoda suurteollisuus.

On päästävä siihen, että joukot tajuaisivat tämän ja että ne eivät ainoastaan tätä tajuaisi, vaan myös varmistautuisivat siitä käytännössä. Huomautan, että juuri tämä määrää Poliittisen valistustyön pääkomitean tehtävät. Jokaisen syvän poliittisen mullistuksen jälkeen kansa tarvitsee paljon aikaa omaksuakseen täydellisesti tuon mullistuksen. Ja tällöin herääkin kysymys, onko kansa tajunnut saamansa opetukset. Valitettavasti tähän kysymykseen on vastattava, että ei ole. Jos olisi, niin silloin saisimme paljoa nopeammin, paljoa lyhyemmässä ajassa luoduksi suurteollisuuden.

Nyt kun tehtävä, maailman suurin poliittinen mullistus on suoritettu, ratkaistavana on muita tehtäviä — kulttuuri-tehtäviä, joita voidaan sanoa „pikkutehtäviksi”. Tuo poliittinen mullistus pitää käsittää, tehdä ymmärrettäväksi väestöjoukoille ja päästä siihen, että tämä poliittinen mullistus ei jäisi pelkästään deklaratiiviseksi julistukseksi.

VANHENTUNEITA MENETELMIÄ

Aikoinaan nämä julistukset, lausunnot, manifestit ja dekreetit olivat tarpeen. Niitä meillä on riittämiin. Aikoinaan ne olivat välttämättömiä, sillä oli selitettävä kansalle, miten ja mitä, minkälaisia uusia ja ennen näkemättömiä laitoksia me tahdomme rakentaa. Mutta voidaanko edelleenkin tyytyä vain osoittamaan kansalle, mitä me tahdomme rakentaa? Ei voida! Tavallinen työmieskin alkaa siinä tapauksessa tehdä meistä pilkkaa. Hän sanoo: „Mitä sinä vain selittelet, miten tahdot rakentaa, näytä käytännössä, miten osaat rakentaa. Ellet osaa, niin tiemme erkaavat, painu hiiheen!” Ja hän on oikeassa.

Aika, jolloin piti selittää politiikan kannalta suurtehtäviä, on mennyt ohi, ja on tullut aika katkoa niitä käytännössä. Ratkaistavanamme ovat nyt kulttuuritehtävät, meidän on omaksuttava se poliittinen kokemus, joka pitää ja voidaan realisoida elämässä. Jompikumpi: joko kaikki Neuvostovallan poliittiset saavutukset menetetään tai niiden tueksi rakennetaan taloudellinen perusta. Tätä perustaa ei nykyisin ole. On ruvettava rakentamaan nimenomaan sitä.

Kulttuuritason kohottaminen on mitä ajankohtaisimpia tehtäviä. Ja tämä tehtävä kuuluu poliittisen valistustyön laitoksille, jos näistä on palvelemaan „poliittista valistustyötä”, jonka mukaan ne ovat valinneet itselleen nimen. Nimen ottaminen ei ole vaikeaa, mutta mitenkä on tehtävän täyttämisen laita? Toivottavasti saamme tämän edustajakokouksen jälkeen tarkat tiedot siitä. Lukutaidottomuuden likvidointikomissio perustettiin meillä heinäkuun 19 p:nä 1920. Ennen kuin lähdin edustajakokoukseen, luin varta vasten kyseisen dekreetin. Yleisvenäläinen lukutaidottomuuden likvidointikomissio... Eikä siinä vielä kaikki — Lukutaidottomuuden likvidointia johtava erikoiskomissio. Toivottavasti saamme tämän edustajakokouksen jälkeen tiedot siitä, monessako kuvernementissa ja nimenomaan mitä on tällä alalla tehty, ja siis tarkan vastauksen. Jo pelkästään se seikka, että on jouduttu muodostamaan lukutaidottomuuden likvidointia johtava erikoiskomissio, todistaa, että olemme (kuinka sen sanoisinkaan lievemmin?) vähän niin kuin puolivillejä, sillä maassa, jossa ihmiset

eivät ole puolivillejä, sellaisessa maassa olisi häpeä muodostaa lukutaidottomuuden likvidointia johtava erikoiskomissio,— siellä lukutaidottomuus likvidoidaan kouluissa. Siellä on kohtalaisen hyviä kouluja, ja niissä opetetaan. Mitä? Ensi kädessä lukutaitoa. Ja on naurettavaa puhua uudesta talouspolitiikasta, ellei tätä alkeellista tehtävää ole ratkaistu.

SUURIN IHME

Mistä uudesta politiikasta voisi olla kysymys? Luojan kiitos, kun pysyisimme pystyssä entisine poliitiikkoinemme, koska joudumme erikoistoimenpitein likvidoimaan lukutaidottomuutta. Se on ilmeistä. Mutta vielä ilmeisempää on, että olemme saaneet aikaan ihmeitä niin sotilaallisella kuin muillakin aloilla. Näistä ihmeistä olisi mielestäni suurin ihme, jos likvidoitaisiin lopullisesti itse lukutaidottomuuden likvidointikomissio. Ja jos ei syntyisi sellaisia suunnitelmia, että se pitäisi erottaa Valistusasiain kansankomis-sariaatista, kuten täällä kuulin. Jos asia on siten, niin myönnätte, kun ajattelette asiaa syvemmälti, että sietäisi muodostaa erikoiskomissio, joka johtaisi eräiden pahojen suunnitelmien likvidointia.

Eikä siinä vielä kaikki: lukutaidottomuuden likvidointi ei riitä, vaan on lisäksi rakennettava neuvostotalous, ja siinä pelkällä lukutaidolla ei pitkälle päästä. Kulttuuritasoa on kohotettava huomattavasti. On päästävä siihen, että ihminen todella käyttäisi hyväkseen luku- ja kirjoitustaitoaan, että hänellä olisi luettavaa, että hänellä olisi sanomalehtiä ja propagandakirjasia, että ne jaettaisiin oikein ja saatettaisiin kansan käsiin, etteivät ne häviäisi matkan varrella, jolloin niistä luetaan korkeintaan puolet ja käytetään joihinkin tarkoituksiin kanslioissa, kun taas kansa ei saa niistä edes neljännekäkään. On opittava käyttämään hyväksi sitä vähäistä mitä meillä on.

Senpä tähden onkin uutta talouspolitiikkaa noudattaes-samme esitettävä väsymättä ajatusta, että poliittinen valistus vaatii ehdottomasti kulttuuritason kohottamista. On päästävä siihen, että luku- ja kirjoitustaito edistäisi kulttuurin kohottamista, että talonpoika voisi käyttää luku- ja kirjoitustaitoaan taloutensa ja valtionsa kehittämiseen.

Neuvostolait ovat erittäin hyvät, sillä ne tarjoavat kaikille mahdollisuuden taistella virkavaltaisuutta ja virastokankeutta vastaan, mahdollisuuden, jota missään kapitalistisessa valtiossa ei anneta työläiselle eikä talonpojalle. Entä käytetäänkö tätä mahdollisuutta? Sitä käyttää vain ani harva! Ei vain talonpoika, vaan suuri osa kommunisteistakaan ei osaa käyttää neuvostolakeja taistelussa virastokankeutta ja virkavaltaisuutta tai sellaista aito venäläistä ilmiötä kuin lahjusten ottoa vastaan. Mikä estää taistelemasta tätä ilmiötä vastaan? Lakimmeko? Propagandammeko? Päinvastoin! Lakeja on kirjoitettu vaikka kuinka paljon! Miksi sitten tämä taistelu on menestykseltöntä? Siksi, ettei sitä voida käydä pelkällä propagandalla, vaan se voidaan viedä päätökseen vasta sitten, kun itse kansanjoukot ovat mukana auttamassa. Ainakin puolet kommunisteistamme eivät osaa taistella, puhumattakaan sellaisista, jotka jarruttavat taistelua. Tosin 99% teistä on kommunisteja, ja te tiedätte, että mainitunlaisten kommunistien suhteen suoritamme nykyisin leikkauksen, josta huolehtii puoluepuhdistuskomissio, ja luultavasti poistamme noin sata tuhatta puolueestamme. Jotkut sanovat, että noin kaksisataa tuhatta — ja olisin mieluummin näiden jälkimmäisten kannalla.

Olen varma, että karkotamme puolueestamme 100—200 tuhatta kommunistia, jotka ovat tunkeutuneet puolueeseen eivätkä osaa taistella virastokankeutta ja lahjusten ottoa vastaan, vaan päinvastoin jarruttavat tätä taistelua.

POLIITTISEN VALISTUSTYÖN TEKIJÄIN TEHTAVAT

On hyvä, että erotamme puolueestamme noin sata tai kaksisataa tuhatta, mutta se on mitättömän pieni murto-osa siitä, mitä meidän tulee tehdä. Poliittisen valistustyön laitosten koko toiminnan suuntana pitää olla tämän päämäärän saavuttaminen. Lukutaidottomuutta vastaan pitää taistella, mutta pelkkä lukutaito ei myöskään riitä, vaan tarvitaan sitä sivistyneisyyttä, joka panee taistelemaan virastokankeutta ja lahjusten ottoa vastaan. Nämä ovat sellaisia paiseita, joita ei voida parantaa millään sotavoitoilla eikä millään poliittisilla uudistuksilla. Näitä paiseita ei tosiaankaan voida parantaa millään sotavoitoilla eikä millään poliittisilla uudistuksilla, vaan ne voidaan

parantaa vain kohottamalla kulttuuritasoa. Ja se on poliittisen valistustyön tehtävä.

Poliittisen valistustyön tekijät eivät saa käsittää tehtäviään virkamiesmäisesti, mitä on niin ikään hyvin usein havaittavissa, koska puhutaan sellaisia, että eikö poliittisen valistustyön kuvernementtikomitean edustajan pitäisi kuulua kuvernementin taloudelliseen neuvottelukuntaan²⁴. Suokaa anteeksi, mutta teidän ei tarvitse kuulua minkään elimen kokoonpanoon, vaan teidän tulee suorittaa omia tehtäviänne tavallisina kansalaisina. Kun kuulutte virastoon, niin byrokratisoidutte, mutta kun olette tekemisissä kansan kanssa ja valistatte sitä poliittisesti, niin kokemus näyttää teille, että poliittisesti valistuneella kansalla ei lahjusten ottoa esiinny, meillä taas sitä esiintyy tuiki tiheään. Teiltä kysytään: mitä pitäisi tehdä, ettei lahjusten ottoa olisi, ettei toimeenpaneavassa komiteassa se ja se ottaisi lahjuksia, opettakaa, miten se saadaan aikaan? Ja jos poliittisen valistustyön tekijät sanovat: „Se ei ole meidän laitoksemme asia”, „siitä asiasta olemme julkaisleet kirjasia ja vetoamuksia”, niin kansa sanoo teille: „Olette huonoja puolueen jäseniä: se ei tosin kuulu teidän laitoksellenne, sitä varten on olemassa Työläis- ja talonpoikaisinspektio, mutta olettehan puolueen jäseniä.” Sanotte työtänne poliittiseksi valistustyöksi. Kun otitte käyttäksenne tätä sanaa, teitä varoitettiin: älkää käyttäkö kovin mahtipontista sanaa, käyttäkää vaatimattomampaa. Mutta te tahdoitte nimittää työtänne poliittiseksi valistustyöksi, ja se merkitsee paljon. Ettehän nimittäneet itseänne henkilöiksi, jotka opettavat kansalle aakkosia, vaan poliittisen valistustyön tekijöiksi. Teille saatetaan sanoa: „On erittäin hyvä, että opetatte kansaa lukemaan, kirjoittamaan, käymään taloudellista kampanjaa, kaikki se on mainiota, mutta se ei ole poliittista valistustyötä, sillä poliittinen valistustyö merkitsee yhteenvedojen tekemistä kaikesta”.

Me harjoitamme ja toivottavasti tekin harjoitatte propagandaa raakalaisuutta ja sellaisia paiseita kuin lahjusten ottoa vastaan, mutta poliittinen valistustyö ei rajoitu tähän propagandaan, vaan merkitsee myös käytännöllisiä tuloksia, merkitsee, että kansalle opetetaan, miten niitä saavutetaan, ja näytetään muille esimerkkejä siitä, ei toimeenpaneavan komitean jäsenenä vaan tavallisina kansalaisina,

jotka poliittisesti valistuneempina osaavat muutakin kuin haukkua kaikkinaisesta virastokankeudesta — se on meillä hyvin yleistä —, osaavat näyttää, miten tuo paha voitetaan käytännössä. Se on erittäin vaikea taito, jota ei opita, ellei kohoteta yleensä kulttuuritasoa ja tehdä työläis- ja talonpoikaisjoukkoja sivistyneemmiksi kuin nyt! Ja tähän Poliittisen valistustyön pääkomitean tehtävään minun tekisikin mieli kiinnittää eniten huomiota.

Tahdon summeerata lyhyesti kaiken sen, mitä olen sanonut, ja tehdä käytännölliset yhteenvedot kaikista poliittisen valistustyön kuvernementtikomiteain ratkaistavana olevista tehtävistä.

KOLME PÄAVIHOLLISTA

Mielestäni on olemassa kolme päävihollista, jotka ovat nyt jokaisen edessä suorittamastaan työstä riippumatta, kolme tehtävää, jotka poliittisen valistustyön tekijän on suoritettava, jos hän on kommunisti, ja heitä on enemmistö. Nämä hänen kolme päävihollistaan ovat: ensiksikin kommunistinen pöyhkeys, toiseksi lukutaidottomuus ja kolmanneksi lahjusten otto.

ENSIMMAINEN VIHOLLINEN — KOMMUNISTINEN PÖYHKEYS

Kommunistinen pöyhkeys merkitsee, että henkilö, joka on kommunistisessa puolueessa eikä ole vielä tullut puhdistetuksi siitä pois, kuvittelee voivansa ratkaista kaikki tehtävänsä kommunistisella dekretoimisella. Niin kauan kuin hän on hallitsevan puolueen jäsen ja tietyn valtionlaitoksen työntekijä, hän kuvittelee tämän perusteella olevansa oikeutettu puhumaan poliittisen valistustyön tuloksista. Ei missään tapauksessa! Se on pelkkää kommunistista pöyhkeyttä. Kysymys on siitä, että opitaan valistamaan poliittisesti, sitä emme kuitenkaan ole vielä oppineet emmekä osaa vielä suhtautuakaan siihen oikealla tavalla.

TOINEN VIHOLLINEN — LUKUTAIDOTTOMUUS

Toisesta vihollisesta — lukutaidottomuudesta — voin sanoa, että niin kauan kuin maassamme on lukutaidottomuutta, on perin vaikeaa puhua poliittisesta valistustyöstä. Tämän vihollisen voittaminen ei ole poliittinen tehtävä,

vaan edellytys, jota ilman politiikasta ei voida puhua. Lukutaidoton ihminen on politiikan ulkopuolella, hänelle pitää ensin opettaa aakkoset. Ilman sitä ei voi olla politiikkaa, ilman sitä on vain huhuja, juorupuheita, kaskuja, ennakkoluuloja, mutta ei politiikkaa.

KOLMAS VIHOLLINEN — LAHJUSTEN OTTO

Ja vihdoin jos kerran ilmenee sellaista kuin lahjusten ottoa, jos kerran se on mahdollista, niin politiikasta ei ole puhumistakaan. Silloin ollaan vielä kaukana politiikasta, silloin ei voida harjoittaa politiikkaa, sillä kaikki toimenpiteet jäävät riippumaan ilmaan eivätkä johda kerrassaan mihinkään tuloksiin. Laki koituu vahingoksi, jos käytännössä sitä sovelletaan oloissa, jolloin lahjusten otto on sallittua ja levinnyttä. Näissä oloissa ei voida harjoittaa mitään politiikkaa, sillä puuttuu perusedellytys politiikan harjoittamiseen. Ennen kuin kansalle voidaan hahmotella poliittiset tehtävämme, ennen kuin kansanjoukoille voidaan osoittaa: „kas sellaiset tehtävät ovat edessämme” (ja se meidän olisi pitänyt tehdä!), on käsitettävä, että se vaatii kohottamaan joukkojen kulttuuritasoa. Ja tämä tietty kulttuuritaso tulee saavuttaa. Ilman sitä ei voida toteuttaa käytännössä tehtäviämme.

SOTILAALLISTEN JA KULTTUURITEHTAVIEN VÄLINEN ERO

Kulttuuritehtävää ei voida ratkaista yhtä nopeasti kuin poliittista ja sotilaallista tehtävää. Tulee käsittää, että eteenpäinmenon edellytykset ovat nykyään toiset. Poliittinen voitto voidaan kriisin kärjistymiskaudella saavuttaa muutamassa viikossa. Sodassa voidaan voittaa muutamassa kuukaudessa, mutta kulttuuririntamalla ei siinä ajassa voida voittaa, itse tehtävän sisältö vaatii pitempää aikaa, johon tulee tottua, suunnitella työmme sen mukaan ja osoittaa mitä suurinta sitkeyttä, päättäväisyyttä ja johdonmukaisuutta. Ilman näitä ominaisuuksia ei voida edes aloittaa poliittista valistustyötä. Ja poliittisen valistustyön tulosten mittapuuna voi olla vain taloudentilan paraneminen. Sen lisäksi, että poistamme lukutaidottomuuden ja hävitämme lahjusten oton, jota on vielä olemassa lukutaidottomuuden pohjalla, meidän pitää saada aikaan myös se, että kansa omaksuisi todellisuudessa propagandamme,

ohjeemme, kirjaseemme ja että kansantalous kohentuisi sen tuloksena.

Sellaisia ovat uuden talouspolitiikkamme asettamat Poliittisen valistustyön laitosten tehtävät, ja tekisi mieleni toivoa, että edustajakokouksemme ansiosta saavutamme tällä alalla suurempaa menestystä.

*„Poliittisen valistustyön tekijän
2. yleisvenäläinen edustajakokous.
Kokouksen Bulletinin“ № 2,
lokakuun 19 p:nä 1921*

*Julkaistaan
V. I. Leninin korjaaman bulletinin
oikaisuvedoksen mukaan*
